






ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

1. Να εντοπίσετε στους χάρτες τους σημαντικότερους οικισμούς της Νεολιθικής – Χαλκολιθικής εποχής.

Σημαντικότεροι οικισμοί της Νεολιθικής – Χαλκολιθικής εποχής	
Οικισμοί της Νεολιθικής εποχής	Οικισμοί της Χαλκολιθικής εποχής
Χοιροκοιτία, Καλαβασός – Τέντα, Σωτήρα, Πέτρα του Λιμνίτη, Φιλιά, Τρούλλι, Ακρωτήριο Αποστόλου Αντρέα (Κάστρο).	Λέμπα, Ερήμη, Καλαβασός, Αμπελικιού, Κισσόνεργα, Σιουσκιού.

2. Πού έκτιζαν τα σπίτια τους οι κάτοικοι της Κύπρου και για ποιους λόγους επέλεξαν προσεκτικά αυτούς τους χώρους;

Επιλογή χώρου για κατοίκηση	
Κριτήρια επιλογής ενός χώρου για κατοίκηση:	Λόγοι επιλογής του χώρου:
 Να βρίσκεται σε λόφους	 Προστασία από τα άγρια θηρία
 Κοντά σε ποταμούς	 Προστασία από τα στοιχεία της φύσης
	 Το νερό κάλυπτε τις προσωπικές ανάγκες τους σε ύδρευση και άρδευση

3. α) Με τη βοήθεια του βιβλίου σας, σελ. 4-5, να περιγράψετε πως ήταν κατασκευασμένα τα σπίτια στη Νεολιθική – Χαλκολιθική εποχή. Συγκρίνετε τα σπίτια της Νεολιθικής εποχής με τα σημερινά αγροτικά σπίτια.

- Τα σπίτια είχαν σχήμα κυκλικό με θολωτή ή επίπεδη στέγη.
- Στα θεμέλια και στα κατώτερα μέρη των τοίχων χρησιμοποιούνταν πέτρες.
- Στο πάνω μέρος χρησιμοποιούνταν πλιθάρια και πηλό.
- Η στέγη ήταν κατασκευασμένη από πηλό, ξύλα, καλάμια και κλαδιά.
- Υπήρχε εστία στο κέντρο του δαπέδου και στο κέντρο της στέγης οπή για να φεύγει ο καπνός.
- Υπήρχε μεσοπάτωμα σε μερικά σπίτια που στηρίζονταν σε πεσσούς.
- Υπήρχαν βοηθητικοί χώροι που χρησίμευαν ως εργαστήρια και αποθήκες.
- Υπήρχαν κατασκευές που χρησίμευαν ως κρεβάτια και καθίσματα ενώ στα εργαστήρια ως πάγκοι εργασίας.

Τα αγροτικά σπίτια στην Κύπρο πριν μερικά χρόνια ήταν κατασκευασμένα με τα ίδια υλικά, το ίδιο σχήμα και την ίδια διαρρύθμιση με τα σπίτια της νεολιθικής εποχής.

- Τα θεμέλια του σπιτιού και οι τοίχοι στο κάτω μέρος είναι κτισμένα από ακατέργαστες πέτρες της περιοχής, πηλό και χαλίκια.
- Το πάνω μέρος των τοίχων κατασκευάζεται με πλιθάρι.
- Η στέγη είναι καμωμένη από «βολίτζια», κλαδιά ή καλάμια και πηλό.
- Το πάτωμα είναι από κτυπημένο πηλό με άχυρο.
- Υπάρχει μεσοπάτωμα.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (σελ. 6-7)

1. Ποια αντικείμενα χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής και από ποια υλικά τα κατασκεύαζαν; Συγκρίνετε τα με τα σύγχρονα υλικά.

Αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής και υλικά με τα οποία τα κατασκεύαζαν:

Νεολιθική εποχή

Αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν :

Υλικά με τα οποία κατασκεύαζαν τα αντικείμενα:

Εργαλεία: τσεκούρια, δρεπάνια, λεπίδες, αξίνες, αγκίστρια

Λίθος

όπλα: αιχμές βελών, τσεκούρια
οικιακά σκεύη: αγγεία, γουδιά
χειρόμυλους.

Ειδώλια και κοσμήματα:

Ημιπολύτιμες πέτρες και κοχύλια για κοσμήματα

Βελόνια κοσμήματα

Οστά ζώων

Λαβές εργαλείων

Κέρατα

Ασκοί, φαρέτρες

Δέρματα

Ένδυση

Προβιές

Όπλα, εργαλεία, σκεύη

Ξύλο

Πανέρια, καλάθια

Παραποτάμια βλάστηση (π. χ. καλάμια)

Στερέωμα της λαβής στα εργαλεία και όπλα

Φλούδι δέντρων

Αγγεία

Πηλός

Σύγκριση τα με τα σύγχρονα υλικά: σήμερα για την κατασκευή των υλικών χρησιμοποιούνται τα μέταλλα, το πλαστικό, το επεξεργασμένο δέρμα, το γυαλί και το επεξεργασμένο ξύλο.

ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ

1. Υπήρχε κοινωνική οργάνωση κατά τη Νεολιθική Εποχή; Ποια ήταν και από πού αντλούμε τις σχετικές πληροφορίες;

Ναι υπήρχε κοινωνική οργάνωση κατά τη Νεολιθική Εποχή. Το γνωρίζουμε από την ύπαρξη μεγάλης οικίας στο οικισμό της Χοιροκοιτίας και της Καλαβασού. Σε αυτή την οικία κατοικούσε ο αρχηγός στον οποίο υπάκουαν οι κάτοικοι του οικισμού.

2. Τι πίστευαν για τους νεκρούς τους οι κάτοικοι της Χοιροκοιτίας; Πού συνήθιζαν να τους θάβουν; Αναφέρετε τρία (3) ταφικά έθιμα.

